

efter Grundloven vil Amerkendelsen af denne Form inden visse Grændser være nødvendig (Hør!), og man skal aldeles ikke mistvible om et faae denne Form forsaavidt indført, fordi jeg er Minister, uagtet jeg Intet skal have imod, at Andre faae den Opgave, at indføre den, men maa vel lægge Mærke til, at, naar man kommer til det Punkt, er det ikke nærmest Ministeriet for Kirkevesenet, der har at ordne Sagen, det er et andet Ministerium, der har at afgjøre, under hvilke Former Indgaaelsen af et Ægteffab, hvis juridiske Gyldighed ikke kan anfægtes, skal estervises (En Stemme: Statsraadet!); et andet Ministerium skal bearbejde Sagen. — Jeg gaaer altsaa til Sagen selv; og jeg tilstaaer da, at det forekommer mig, at endeel af de Indvendinger, der ere gjorte imod den Maade, hvorpaa i Lovudkastet Sagen, hvorom der handles, er ordnet, synes at udgaae fra den Bestrægtning, at enhver Ordning af Forhold af denne Natur skal falde bort (Ja!); man taler der, som om der var Spørgsmaal om at bestemme Indskrænkninger for Folk i deres religiøse Liv, ikke om at fastsætte de Former, der ere nødvendige for Staten til at overholde den sædelige Orden og forekomme eller afgjøre forargelig Strid. Paa dette Standpunkt har jeg i det Ringeste søgt at sætte mig, da jeg udarbejdede Lovudkastet, og det er aldrig faldet mig ind, at gjøre den allermindste Bestræbelse for at begunstige Folkkirken eller Stigt; jeg har spurgt mig selv: Naar man sætter sig paa det Standpunkt, at man ikke har nogen særlig Interesse for nogen enkelt Kirke, men alene agter det religiøse Liv i Almindelighed, og respecterer det Forhold her i Landet, som Grundloven selv anerkjender, hvorledes maa da denne Sag behandles? Jeg har allerførst spurgt mig, om det overhovedet var nødvendigt, at der var en Lovbestemmelse om denne Gjensstand, og det er derom, jeg først skal tale med særligt Hensyn til, hvad der blev yttret af den ærede Rigsdagsmand for Præstø Amis — jeg troer det er 2det Valgdistrict. — Jeg troer, at Staten har en Forpligtelse til at stræbe efter, ikke at der er en bestemt Religion eller Bæjendelse hos dens Borgere, men at Borgerne henledes til religiøs Dannelse; den

skal henwise dem dertil, og den skal derfor ordne Forholdet saaledes, at den, hvor det ved Forældrenes forskjellige Troesbæjendelse bliver noget vanskeligt, har en bestemt Vej at gaae efter ved at paasee, at Børnene ikke blive aldeles udenfor Religionens Paavirkning. Dernæst skal Staten gjøre det muligt at afgjøre den Tvist, som kan reise sig mellem Forældrene, thi det hjælper ikke at sige, at Forældrene maae afgjøre den Sag selv; naar Forældrene ikke selv kunne blive enige, og deres Uenighed enten ubelukker enhver Omsorg eller antager en forargelig Charakter af heftig Strid og Bestræbelse for at trække Børnene til begge Sider, da gaaer det af Mangelen paa en Regel følgende Unde først og fremmest ud over Børnene. Det er af den samme ærede Taler, som jeg troer ellers meget holder paa, at Staten ikke skal trænge ind i det Indre af Huset og ikke afveie sine Bestemmelser efter hvad der foregaaer, antydet, at Moderen maaftte snarere burde være den, der skulde bestemme Børnets Hensførelse til den ene eller den anden Troesbæjendelse, end Faderen, men, naar vi tale saaledes, forlade vi netop det Standpunkt, hvorpaa Staten ganske tolerant skal stille sig, thi Staten spørger ikke og dømmer ikke om den bedste religiøse Opdragelse, som Børnet kan faae i Huset, men den spørger blot, hvorledes dette Forhold efter almindelige Regler og Grundsatninger for Samsundsordenen kan bestemmes, naar Familien efter sin egen Bæjaffenhed maa søge Afgjørelsen udenfra. Naar den samme ærede Taler sagde, at det er bedst slet ingen Bestemmelse at have i saa Henseende, saa troer jeg, at, hvis man ikke giver nogen positiv Bestemmelse, kommer man kun med større Strengthed og Evang hen til det, der er udtalt i Lovforslaget; thi jeg troer, at det følger af de almindelige Retsprinciper om Ægteffabet og den faderlige Myndighed, at, naar Faderen vil sende sit Barn hen i en vis Skole, for der at modtage religiøs Opdragelse, saa kan Moderen ikke modsætte sig, naar der slet ingen Retsbestemmelse er. Det er Følgen af, at Faderen er Familiens Hoved udad. Dette „udad“ indbefatter Forholdet til Statens Fordring, at der skal sørges for Børnenes Underviisning, og at det religiøse Element ogsaa skal bringes dem